

UCHWAŁA NR XXIII/149/2020
RADY GMINY OLSZÓWKA

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) Rada Gminy Olszówka, uchwala, co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r. stanowiący część gminnej strategii i integracji polityki społecznej w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olszówka.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy Olszówka /-/ Zbigniew Górecki

Załącznik do uchwały Nr XXIII/149/2020
Rady Gminy Olszówka
z dnia 30 grudnia 2020 r.

**Gminny Program
Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
na 2021 r.**

Gmina Olszówka

Grudzień 2020

Wprowadzenie

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Olszówka na 2021 r. zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wskazuje zadania oraz podmioty, które są odpowiedzialne za realizację tych zadań.

Alkohol powoduje szkody zdrowotne i społeczne takie, jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość czy wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo oraz bezrobocie. Problemy związane z alkoholem powodują również wysokie koszty ekonomiczne, które ponosi państwo. Koniecznym staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, by działania te podejmowane były już na poziomie lokalnym. Wszelkie działania redukujące tego typu szkody i zapobiegające powstawaniu problemów stanowią podstawę do przywracania równowagi zdrowotnej i społecznej jednostki oraz osób uwikłanych w uzależnienie. Zadania w zakresie redukcji szkód dotyczą wszystkich grup społecznych i stanowią usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmuje edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w ubiegłych latach.

Uzależnienie to zbiór problemów psychofizycznych oraz fizycznych, jak również gospodarczych i społecznych. Szczególnie ważne jest, aby odpowiednio szybko reagować na te zjawiska spowodowane używaniem alkoholu. Jednym z wielu podejmowanych działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych przed ich wystąpieniem jest profilaktyka. Aby odniosła ona pożądane rezultaty, ważne jest by była prowadzona w oparciu o sprawdzone programy oraz działania.

Pomoc osobom dotkniętym problemem alkoholizmu to nie tylko minimalizacja jej skutków, ale przede wszystkim zapobieganie, uświadamianie oraz edukacja.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma charakter dokumentu obejmującego okres jednego roku. Fakt ten nakazuje planowanie podejmowanych działań w oparciu o budżet Gminy Olszówka na okres jednego roku. Uwzględniając realną infrastrukturę organizacji i podmiotów działających na terenie Gminy Olszówka będą one w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wyszczególnione są także cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawarte w Narodowym Programie Zdrowia.

DIAGNOZA PROBLEMU

Napoje alkoholowe są najbardziej dostępnymi substancjami psychoaktywnymi. Skala zjawiska picia alkoholu jest zdecydowanie bardziej rozpowszechniona niż skala jakichkolwiek innych używek. Wiąże się to z obecnością napojów alkoholowych w wielu punktach sprzedaży.

Istotą skuteczności rozwiązywania problemów alkoholowych jest trafne rozpoznanie problemów na terenie Gminy Olszówka związanych ze zjawiskiem konsumpcji napojów alkoholowych, jej dystrybucją, strukturą spożycia oraz niosącym za tym problemem zaburzeniem życia społecznego i problemami rodzinnymi wywołanymi alkoholizmem.

W 2020 roku została przeprowadzona dla Gminy Olszówka Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Przeprowadzone badania miały na celu zlokalizowanie skali problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy, wśród grona osób dorosłych, uczniów szkół podstawowych jak i pracowników punktów sprzedaży wyrobów alkoholowych. Jedną z kwestii Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych była częstotliwość spożywania alkoholu. 15% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych wskazała, że pije alkohol kilka razy w miesiącu (53%). 24% przyznała się do picia alkoholu kilka razy w roku, natomiast 7% deklarowało spożywanie alkoholu raz w tygodniu. Tylko 1% mieszkańców spożywa alkohol codziennie. Podsumowując, należy stwierdzić, że alkohol jest używką w sposób wyraźnie obecną w życiu łącznie 61% badanych, a 24% spożywa go w sposób okazjonalny. Badani deklarowali najczęściej, że spożywają 1-2 porcje, co daje 49% i 3-4 porcje, czyli 12%. Osoby niepijące to 24% badanych. W związku z powyższym należy uznać, że mieszkańcy gminy Olszówka odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o umiarkowanym poziomie ryzyka. Przeważnie społeczność spożywa napoje alkoholowe w niewielkich ilościach. Natomiast tylko 14% mieszkańców Gminy deklaruje, że wie, gdzie może się zgłosić

osoba uzależniona od alkoholu, wskazując najczęściej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Można uznać, że postawy wobec alkoholu wśród mieszkańców są pozytywne, natomiast niepokojące mogą być stosunkowo wysokie wskaźniki dostępności alkoholu dla nieletnich.

CELE PROGRAMU

Jednym z podstawowych celów programu jest przeciwdziałanie powstawaniu nowych zjawisk alkoholowych oraz zmniejszenie skali niekorzystnych zjawisk spowodowanych spożywaniem alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Olszówka obejmuje wykonanie następujących założeń:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielenie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej oraz prawnej, a przede wszystkim zapewnienie ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Sprawowanie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz edukacyjnej w dziedzinie rozwiązywania problemów alkoholowych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, w tym organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
4. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, mającej na celu rozwiązanie problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z pogwałceniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

STRATEGIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

1. Działania służące ograniczeniu spożycia alkoholu.
2. Propagowanie edukacyjnych programów profilaktyki szkolnej oraz środowiskowej.
3. Wzrost skuteczności terapii osób uzależnionych oraz ich rodzin.
4. Podjęcie działań mających na celu zmniejszenie skali zachowań patologicznych.
5. Edukacja publiczna.

6. Udział w kampaniach profilaktycznych.
7. Edukacja zdrowotna.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Udzielenie wsparcia oraz informacji o możliwościach dobrowolnego leczenia uzależnienia od alkoholu.
2. Zapewnienie wsparcia po ukończeniu leczenia /Punkt Konsultacyjny.
3. Prowadzenie regularnej działalności celem kierowania na leczenie odwykowe (pokrywanie kosztów za sporządzenie opinii przez biegłych psychologa oraz psychiatrę w zakresie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat sądowych od wniosków do Sądu Rejonowego w Kole).
4. Zakup oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych w związku z profilaktyką problemów alkoholowych.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Organizacja zajęć profilaktycznych w szkołach podstawowych w formie warsztatów na temat uzależnień.
2. Współpraca z Policją, OPS, służbą zdrowia, Sądem Rejonowym oraz Przychodnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole.
3. Finansowanie szkoleń członków GKRPA, pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych i rodziców służących zwiększeniu poziomu wiedzy w zakresie problematyki uzależnienia od alkoholu.
4. Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych.

1. Finansowanie warsztatów i konkursów z dziedziny profilaktyki uzależnień.
2. Inicjowanie działań edukacyjnych w kierunku nauczycieli i rodziców.
3. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych

4. Inicjowanie działań edukacyjno-informacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych.
5. Badanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi placówkami służącej promocji zdrowego stylu życia i wpajanie nawyku życia w trzeźwości.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Zapewnienie organizacji oraz finansowania podmiotów i organizacji zajmujących się problematyką profilaktyki alkoholowej.
2. Wspieranie organizacji społecznych, sportowych i szkolnych rozpowszechniających w swoich programach profilaktykę alkoholową.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15

1. Kontrola handlu detalicznego w zakresie sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym.
2. Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nadużywaniem alkoholu oraz nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

DZIAŁANIA W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- zakup materiałów dla Przychodni Leczenia Uzależnień w Kole,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- zapewnienie wsparcia i finansowania punktu konsultacyjnego mającego na celu dostęp do informacji oraz podstawowej pomocy psychologicznej,

- porady prawne dla mieszkańców Gminy Olszówka, u których występuje problem alkoholowy oraz zjawisko przemocy w rodzinie,
- Opracowywanie i propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, oraz możliwości uzyskania pomocy zgodnie z obowiązującymi procedurami interwencyjno-pomocowymi (ulotki, broszury, itp. skierowane do osób dotkniętych przemocą).
- rozpowszechnianie informacji o oddziaływaniach na terenie Gminy Olszówka skierowanych do osób dopuszczających się przemocy wobec swoich bliskich,
- Sporządzenie materiałów informacyjnych dla osób dopuszczających się przemocy w rodzinie, które zawierać będą informacje dotyczące skali zjawiska przemocy i konsekwencji jej podejmowania,
- Angażowanie się w ogólnopolskie akcje dotyczące promocji życia rodzinnego bez przemocy,
- Sporządzenie oraz propagowanie informacji dotyczącej lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin dotkniętych przemocą szczególnie powiązaną z problemem alkoholowym (ulotki, strona internetowa).

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych.

- Przeprowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych zawierające elementy rozwijające zainteresowania i wprowadzające element współpracy oraz współzawodnictwa (finansowanie trenera drużyny piłkarskiej).
- Opracowanie sieci punktów informacyjnych zawierających dane o dostępności oferty pomocy na terenie Gminy Olszówka dotyczących problemów alkoholowych (tablice informacyjne – OPS, ośrodek zdrowia, parafia, punkty konsultacyjne, szkoła, urząd),
- wzięcie udziału w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – zakup materiałów,
- Organizowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych z terenu Gminy Olszówka, szkolenia dla rodziców i nauczycieli.

DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Głównym wykonawcą zadań mieszczących się w Gminnym Programie jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

1. Podejmowanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu.
2. Kierowanie na badania osób z problemem alkoholowym – zlecenie biegłemu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
3. Prowadzenie dokumentacji i składanie wniosków do sądu o wydanie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu.
4. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy.
5. Sporządzenie założeń i wytyczanie priorytetów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU I WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródłem finansowania programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 180 zł brutto z tytułu udziału w posiedzeniach komisji.
3. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest potwierdzona obecność członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez złożenie własnoręcznego podpisu na liście obecności.

**Dochody z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych –
56 000,00**

Podział środków finansowych na realizację GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH w 2021 r.

Plan wydatków: **45 400,00**

Lp.	Zadania do realizacji	Wysokość środków finansowych
1.	Zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych dla Przychodni Leczenia Uzależnień w Kole	1 500,-
2.	Punkt Konsultacyjny: - wynagrodzenie specjalisty psychoterapii uzależnień, - wynagrodzenie prawnika	1 800,- 3 000,-
3.	Udział w kampanii ZACHOWAJ TRZEŻWY UMYŚŁ „W poszukiwaniu szczęścia” - zakup materiałów	1 476,-
4.	Działalność profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży: - kolonie i obozy, zielone szkoły z programem zajęć socjoterapeutycznych, - wsparcie pozaszkolnych zajęć dla młodzieży /wynagrodzenie trenera drużyny piłkarskiej/	11 000,- 5 000,-
5.	Działalność profilaktyczna w szkołach: - warsztaty dla uczniów, szkolenia dla rodziców i nauczycieli.	3 800,-
6.	Działania profilaktyczne w szkole dotyczące tematyki uzależnień - zakup materiałów	600,-
7.	Gminna Komisja: - wynagrodzenie dla członków komisji za udział w posiedzeniach, - szkolenia członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10 800,- 2 000,-
8.	Opłaty za wydanie opinii psychiatryczno-psychologicznych przez biegłych sądowych	3 240,-
9.	Opłaty od wniosków kierowanych do sądu	900,-
10.	Inne wydatki nieprzewidziane w programie lub na uzupełnienie w poszczególnych działach.	284,-
	Ogółem	45 400,00